

סוכה לו: (משנה) עד לח. (משנה ראשונה)

ביאורים

אנא ה' הושיעה נא אנא ה' הצליחה נא: מתפללים רבים, המבקשים לדקדק באמירת הלל, מטעימים (ע"פ הכרעת מנחת-שי שהתקבלה בכל ההוצאות הרגילות של התנ"ך והסידורים) 'הושיעה' מלעיל ו'הצליחה' מלרע; והטעמה זו נחשבת צחות והידור הקריאה. הרב ברויאר (בספרו 'כתר ארם צובה והנוסח המקובל של המקרא', עמ' 43) הוכיח שזה שיבוש, ועמד על מקור הטעות, והכריע שיש לומר אף את המילה 'הושיעה' שבפסוק זה במלרע.

שתי הלחם: קרבן מנחה שהיו מביאים בחג השבועות. כל חלה עשויה מעשירית האיפה סולת. עם שתי הלחם מביאים שני כבשים (לשלמי ציבור) ומניפים יחד את הכבשים ואת הלחם. את שני הכבשים והלחם מחלקים לאחר התנופה בין הכהנים.

משנה

במה ניתן לאגוד את הלולב?

ר' יהודה: רק במינו (אם יאגוד במין אחר יהיו לו 5 מינים!)

ר' מאיר: אף שלא במינו.

ר' מאיר הביא סיוע לדבריו ממנהג אנשי ירושלים, אך חכמים אמרו לו שהם בנוסף לכך היו אוגדין את הלולב במינו מלמטה.

רבא: ר"י מודה שניתן לאגוד אפילו בסיב שסביב הדקל ובחתיכה מגזעו של הדקל.

המקור לדברי רבא:

ר' יהודה [המכשיר לסכך ב-4 המינים] מתיר לסכך בנסרים - מכאן שחתיכה מגזעו של הדקל מוגדרת כלולב מורחב.

ברייתא

ממה ניתן לעשות סכך?

ר' מאיר: בכל דבר (שגידולו מהקרקע ואינו מקבל טומאה).

ר' יהודה: רק בארבעת המינים.

סיוע לר"מ:
"והביאו עלי לית ועלי צלח... צלחות סוכות" - מכאן שמסככים גם בשאר גידולים.

תגובת ר"י:
מדובר בחומרים לעשיית הדפנות (ולא לסכך).

הנימוק של ר"י:
מצות לולב אינה נוהגת בלילות ונוהגת רק ב-4 המינים - ק"ו שמצות סוכה (הנוהגת בלילה) תנהוג רק ב-4 המינים.

תגובת ר"מ:
לא לומדים ק"ו כאשר הלימוד מוביל לקולא (אם לא מצא 4 מינים לא יעשה סוכה)!

הוראות רבה שחלק עליהם רבא (תלמידו)

יש להשאיר מקום בלולב ללא אגידה עבור יד הנוטל, כדי שלא תהיה חציצה (כי לדעתו אין מצוה לאגוד).

אין ליטול את הלולב באמצעות סודר הכרוך על ידו, כי צריך לקיחה תמה.

לאחר שאגד ההדס והערבה יחד - לא יתחוב הלולב מלמעלה בתוך האגד, שמא ינשרו עלים ויהוו חציצה.

אין לקצוץ לולב ארוך מלמטה כשהוא באגודה, כיוון שעלי לולב קוצצים יישארו באגודה ויחצצו.

רבא חולק ומתיר, (כיוון שדבר שנעשה לנוי אינו חוצץ)

רבא חולק ומתיר, (כיוון שלקיחה באמצעות דבר אחר נחשבת ללקיחה כשרה)

רבא חולק ומתיר, (כיוון שמין במינו אינו חוצץ)

רבא חולק ומתיר, (כיוון שמין במינו אינו חוצץ)

הוכחה לרבה:
מהמשנה בפרה משמע שאם אחז בשפופרת ובאמצעותה הפיל את האפר מתוכה לשוקת, כשר.

הוראות רבה שלא נחלקו עליהם

- הדס שב4 מינין: אסור להריח. (כי הוקצה מריחו לשם המצוה)
  - אתרוג שב4 מינין: מותר להריח. (כי הוקצה רק מאכילתו לשם המצוה)
  - הדס המחובר לקרקע: מותר להריח בו בשבת. - (תכליתו להרחה ולכן אין חשש שאם תתיר להריחו יבוא לתולשו)
  - אתרוג המחובר לקרקע: אסור להריח בו בשבת. - (תכליתו לאכילה ולכן חוששים שאם תתיר להריחו יבוא לתולשו)
  - הלולב ההדס והערבה ניטלין ביד ימין, האתרוג בשמאל. - (הלולב וההדס והערבה הם 3 מצוות ביחד, האתרוג לעומתם הוא רק מצוה אחת)
- ר' זריקא:
- מברכין "על נטילת לולב" (ולא על נטילת אתרוג וכדו'), כי מין הלולב גבוה משאר המינים.

משנה

מתי מנענעים את הלולב

ב"ה: א. ב"הודו לה' " (שבתחילת המזמור ושבסופו)
ב. ב"אנא ה' הושיעה נא".

ב"ש: ג. אף ב"אנא ה' הצליחה נא".

ר' עקיבא ראה שהעם היו מנענעין כב"ש, ולעומתם רבן גמליאל ור' יהושע ניענעו כב"ה.

טעם ההנפה

ר' יוחנן:

מוליך ומביא – למי שה4 רוחות שלו.
מעלה ומוריד – למי שהשמים והארץ שלו.

ר' יוסי בר"ח:

מוליך ומביא – כדי לעצור רוחות רעות.
מעלה ומוריד – כדי לעצור טללים רעים.

מכאן ששירי מצוה (התנופה, שאינה מעכבת את הכפרה) מעכבים את הפורענות!

משנה במנחות

הנפת שתי הלחם ושני כבשי עצרת:

מניח את שתי הלחם על גבי שני הכבשים, ומניח ידו תחתיהן, מוליך ומביא ('אשר הונף') מעלה ומוריד ('אשר הורם').

רבא: כך גם יש לעשות בלולב.

כשרב אחא ב"י נענע לולב הוא אמר שזה חץ בעיני השטן שלא מצליח לנתקנו מהמצוות. הגמרא דחתה נוהג זה מכיוון שזה עלול לגרום לשטן להתגרות באומר כן.